No. 237.

DE TIJD.

1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitensteden f 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG, 4 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 Januarij.

De regering heeft geantwoord op het voorloopig verslag der sectiën-beraadslagingen over het tweede boek van het strafregt. Dat antwoord is, wat wij hadden verwacht; het geeft toe aan alle vorderingen omtrent het *placet*, maar weigert daarentegen, aan de billijke aanmerkingen, over de drukpers gemaakt, te gemoet te komen.

Men verheugt zich in het ministerie van justitie, dat de meerderheid der Kamer in de voorgestelde placet's-bepaling het middel heeft gevonden, om het gevorderde beginsel te handhaven, zonder tevens iemands godsdienstig gevoelen te beleedigen. Het spreekt van zelf, dat men der Katholijken meening, al bedraagt die bijna de helft der bevolking, niet in acht heeft genomen. Want dat het *placet* het godsdienstig gevoelen aller Katholijken zeer beleedigt, dat is eene daadzaak, waarvan zich een ieder kan overtuigen, die hen raadplegen wil. Maar het schijnt hier te lande voldoende te zijn, dat het fanatisme van eenigen zij bevredigd, al wordt dan ook het geweten van een millioen menschen gepijnigd, om in officiëele stukken te verklaren, dat niemands godsdienstige overtuiging is beleedigd. De redenering komt hierop neder: Wij, Protestanten van de Kamer, ten getalle van veertig, wij zijn de aanzienlijken van het land. Vele onzer predikanten, die tamelijk fanatiek zijn, willen den papen een slot op den mond leggen. En zij hebben waarachtig gelijk, onze predikanten; want wat behoeft dat Roomsch volkje, dat even kaal als arm is, vrij te zijn, als wij, vermogenden, niet vrij zijn kunnen, zonder door te gaan. Als nu ons godsdienstig belang vordert, dat wij de Paapsgezinden onder den duim houden — gij de predikanten van Amsterdam hebben het ons [illegible] betoogd — waarom zouden wij het dan nalaten? Het [illegible], dat wij, Protestanten, het willen; want als wij [illegible] zijn, dan heeft niemand te klagen. Laat hen [illegible] van godsdienstige vrijheid spreken, door de grondwet gewaarborgd; wat is ons daaraan gelegen? De vrijheid is slechts geschreven voor de onnoozelen, die er aan gelooven. In de praktijk is vrijheid wat wij willen, en gewetensbezwaar komt daarbij voor niemand [illegible], want wij en onze predikanten den baas spelen.

Ziedaar de vertaling van het gezegde door de verslaggevers van de Kamer en door de Regering gebezigd, als die [illegible] verhalen, dat het *Placet* is geregeld [illegible] iemands godsdienstige overtuiging te [illegible]. Het is bittere bespotting; het is het geweld, dat zegeviert over het regt, en in zijnen triumph de overwonnenen bespot. Hoe edelmoedig! En vooral hoe vrijzinnig! En nu kome ons dan nog over de verdraagzaamheid en over de vrijgevige beginselen van Nederland spreken! Wat is het anders dan huichelarij in hare naakte afschuwelijkheid?

Het antwoord der regering op de aanmerkingen der Kamer ter zake van het tweede boek van het wetboek van strafregt, ingekomen.

Betreffende art. 38 van den eersten titel (*het placet*) verklaart de regering het navolgende:

»Het strekt de regering tot genoegen, dat de groote meerderheid derden, die aan het onderzoek van dezen titel hebben deelgenomen, met den geest en de strekking van dit artikel zich hebben vereenigd, en hebben verklaard, dat het hoofdbeginsel werkelijk in dit wetboek is opgenomen, et de regering te willen medewerken, om zoo min mogelijk iemands gevoelen te dezer zake te kwetsen, en zij de thans voorgestelde redactie, als zoodanige strekking hebbende, mede hebben beschouwd.

»Ten aanzien van de 2de zinsnede van dit artikel vindt de regering eene bedenking, om daarin eene bepaling op te nemen, zoo als die in de tweede plaats in het verslag is opgedragen. Deze drukt geheel de bedoeling uit, wij reeds in de oorspronkelijke redactie was gelegen onder het woord *uitsluitend*, hetwelk nu als overbodig weggevallen, wordt aangeduid. Men meent de voorkeur aan de alzoo aangevulde redactie van dit 2de lid te moeten geven, boven die, welke in de eerste plaats in overwegenden zin is voorgesteld, omdat deze te onbepaald schijnt en ook geacht kan worden minder waarborgen voor het beginsel aan te bieden. Tegen de nu opgenomene redactie oordeelt men, dat het geen afdoend bezwaar zal kunnen opleveren, dat daarin van de leer of tucht wordt melding gemaakt, daar hiermede aan den regter alleen ter beslissing wordt overgelaten, of de hier behandelde acten of geschriften de leer of tucht betreffen, maar geenszins die leer of tucht zelve aan zijne beoordeeling wordt onderworpen. Dat wegens de akte of geschriften, in dit artikel vermeld, niet is opgenomen het bevel van vernietiging, dat in het 5de artikel van den Xden titel van het ontwerp van 1842 werd gevonden, is alleen daaraan toe te schrijven, dat men gemeend heeft, dat bij eenige afkondigingen van dezen aard dit als te stootend voor het gevoel van eenige gezindheid zou kunnen worden geacht, en de toepassing daarvan ook voor den regter in eenige gevallen bezwaren zou kunnen opleveren. De regering blijft dan ook zwarigheid maken, dit voorschrift thans op te nemen, en dit te meer, daar zij van het nuttige en noodzakelijke daarvan bij dit onderwerp niet overtuigd is."

Het 2de lid van dit art. luidt dien ten gevolge bij het gewijzigd ontwerp aldus:

»Van deze bepaling zijn uitgezonderd die akten of geschriften, welke of gewetenszaken van bijzondere personen of onderwerpen van kerkelijke leer of tucht betreffen zonder daarbij op eenigerlei wijze met aangelegenheden van staatkundigen aard in aanraking te komen."

Ten aanzien van art. 39, luidt de memorie van beantwoording aldus:

»Te regt is begrepen, dat de eerste bepaling van dit artikel ook ziet op hetgeen door middel van eene van den kansel uitgesprokene rede plaats heeft. Het artikel 201 van den *Code Pénal* sprak hiervan bijzonderlijk; opzettelijk zijn de uitdrukkingen hier meer algemeen gekozen, om alle uitvlugt, dat geene eigenlijke rede gehouden zou zijn, af te snijden.

»Even juist is de opmerking, dat het hier geenszins de bedoeling is, den bedienaren van de godsdienst het regt te ontnemen, hetwelk aan hen, als aan ieder ander, toekomt, om hunne gedachten door den druk bekend te maken. Niet alles wat door een bedienaar van de godsdienst wordt in het licht gegeven, is onder deze wetsbepaling begrepen, maar alleen dat wat door hem *als zoodanig* in zijne betrekking wordt *uitgevaardigd*, en uit dien hoofde is dan ook dit woord hier gebruikt."

Het eerste lid van art. 2 van den 4den titel wordt aldus voorgedragen:

»Eene openbare godsdienstoefening, of openbare godsdienstige plegtigheid mag alleen worden gehouden binnen gebouwen, of besloten plaatsen. Indien die gebouwen of plaatsen niet door de regering ten voormelden einde ingewilligd, of erkend zijn, moet van iedere daarin te houden openbare godsdienstoefening, of openbare godsdienstige plegtigheid ten minste vier en twintig uren te voren aan het hoofd van het gemeentebestuur schriftelijk worden kennis gegeven."

De *allocutie* van Z. H. Pius IX in het geheim consistorie van 17 December bespreekt de katholijke belangen van Spanje, en meldt, dat vele bezwaren aldaar reeds zijn geregeld, en andere op het punt staan van een gunstig einde te nemen. Over Rusland handelende, zegt Zijne Heiligheid, dat het haar nog niet is mogen gelukken, geenszins zoo als sommige bladen abusievelijk gemeld hadden, voor de Katholijken van dat groote rijk de weldaad van den vrede te bezorgen. Vervolgens na eene regtmatige afkeuring van leerstellingen tegen het pausselijk gezag gerigt, verheft de H. Vader zijne stem tegen de leer van onzen tijd, die de *onverschilligheid* van godsdienst huldigt, en berispt de toejuichingen van sommige Romeinen, die zich schandelijk verheugd hebben over den triumph der radicalen in Zwitserland. Overigens vindt Pius IX redenen van vertroosting in God, die hem blijkbaar ondersteunt, in het vruchtbaar werk der missionarissen, in de aalmoessen aan het arme Ierland geschonken, en wendt zich ten slotte aan al de patriarchen, aartsbisschoppen en bisschoppen der wereld, om hun tot onderlinge eensgezindheid en tot onwrikbare gehechtheid aan de Kerk van Rome aan te manen.

Berigten uit Rome (*zie rubriek* Italie) zijn niet zonder belang. Het vertrek van Mgr. Ferrieri, als buitengewoon gezant van Z. H. naar den Sultan van Turkije was, volgens de laatste berigten, tegen den 20 December aangekondigd. Deze veelgeachtte diplomaat zal dus reeds zijne reis hebben aanvaard. Men schijnt nog niet bepaald te hebben, wie Mgr. Ferrieri als pausselijk internuntius aan ons hof zal vervangen, zoodat Z. D. Hoogw. Mgr. Joannes Zwijsen, voorcerst nog *ad interim* met deze gewigtige functiën, alsmede met die van Vice-Superior der Hollandsche Zending zal belast blijven.

De dagbladen hebben dezer dage vermeld, dat Z. Exc. de heer Rochussen, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, naar het vaderland zou terugkeeren, en dat zijn vermoedelijke opvolger zijn zou Z. Exc. de generaal List, minister van Oorlog. Anderen noemen den heer van Hall. Het zijn evenwel niets meer dan geruchten, die beide evenzeer bevestiging behoeven.

»Voor eenige dagen, zegt heden de *Nieuwe Rott. Courant*, is de Maas boven en gedeeltelijk achter den Haringvliet vast gaan zitten, en bevindt er zich thans geen drijfijs voor deze stad, zoo dat het veer naar Katendrecht geregeld wordt waargenomen, als de het overzetten naar Fijenoord."

STAND DER THERMOMETER.

Waarneming tegenover het N. O. van eene hoogte van ruim 14½ Ned. el boven den beganen Grond.

1848.						Sch. Fahr. Graden.
Vrijdag	31	December	's namidd.	4	ure	29
„		„	's avonds	8	„	29
Zaturdag	1	Januarij	's morgens	8	„	28
„		„	's middags	12	„	30
„		„	's namidd.	4	„	28
„		„	's avonds	8	„	28
Zondag	2	„	's morgens	8	„	28
„		„	's middags	12	„	32
„		„	's namidd.	4	„	31
„		„	's avonds	8	„	31
Maandag	3	„	's morgens	8	„	34
„		„	's middags	12	„	37

HAARLEM, 1 Januarij. Er loopt hier een gerucht, hetgeen allen schijn van waarheid draagt, namelijk, dat het grootste gedeelte der fabriek *de Phoenix* van den heer Prévinaire, door twee vermogende personen, de heeren D. Borski en Willink is gehuurd, om er eene vlas- en garenspinnerij in op te rigten; de machines daartoe benoodigd, zijn er geheel of gedeeltelijk reeds in; en ofschoon de fabriek tot heden nog voor den heer Prévinaire werkt en men nog niet weet, wanneer dezelve zal ophouden, zoo houdt men het echter voor stellig, dat, wanneer dit geschiedt, zulks hoogtens een 14 dagen zal duren, als wanneer door de nieuwe ondernemers met de werkzaamheden een aanvang zal gemaakt worden, zoodat dan vermoedelijk, zoo niet al de werklieden, ten minste het grootst gedeelte derzelve aan den arbeid zal worden gehouden. (*N. R. C.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Januarij. Eergisteren heeft de Kamer der afgevaardigden tot vice-presidenten verkozen de heeren Bignon, Lepelletier-d'Aulnay, Bugeaud en Delessert.

— De koninklijke familie is in diepen rouw gedompeld. H. K. H. prinses Adelaide, de zuster des konings is na eene ongesteldheid van slechts weinige dagen in den nacht van den 1 Januarij ten ruim 3 ure overleden. Z. M. en de geheele koninklijke familie had, van het begin der crisis af, het ziekbed der doorluchtige lijderes bijna niet verlaten en de Eerw. pastoor der St. Rochus Kerk had haar de laatste genademiddelen der H. Kerk toegediend.

Een ieder kende de voortreffelijke eigenschappen van Mevrouw Adelaïde, zoodat haar dood algemeen wordt betreurd; haar verheven geest, haar goed hart, maar vooral de zusterlijke toegenegenheid, die zij den koning toedroeg en die met de liefde van Frankrijk, haar geheel aanzijn bezig hield, zullen haar voor altoos onvergetelijk maken aan de harten van alle regtgeaarde Franschen.

De koninklijke familie treurt innig over dit verlies, en inzonderheid is de koning door dien zwaren slag zeer getroffen. Wij hopen, dat de gezondheid van Z. M. er niet door lijden zal. Immers aan het zoo dierbaar leven van koning Lodewijk Philips hangt thans de vrede van Europa af. Elk weldenkend mensch wenscht dus te regt, dat zulk eene onvermijdelijke ramp nog lang moge verschoven blijven.

De beide Kamers hebben terstond uit eigen beweging bij Z. M. en de koninklijke familie hare opwachting van rouwbeklag gemaakt.

De president van de Kamer der afgevaardigden, die zich in volle getalle derwaarts begaf, zeide op ontroerden toon tot Z. M. het volgende:

»Sire, wij komen uwe smart niet door vele woorden vergrooten, maar wij komen de onze er bijvoegen en u van de levendige deelneming des lands verzekeren."

De koning wilde antwoorden, maar het snikken versmoorde zijne stem. De afgevaardigden, die hem nu naauwer omringden, konden slechts deze afgebroken woorden opvangen:

»Ik had gehoopt morgen de Kamer voor haar onthaal te kunnen bedanken.... Dit had streelend geweest voor mijn hart.... Ik gevoel, dat ik onder mijne smart bezwijk.... Zij [illegible] roffen.... Ik ben gevoelig over de [illegible] ning en dat ik de Kamer zoo talrijk rondom mij vereenigd zie...."

De koning, zijne smart beheerschende, heeft ook voor die afgevaardigden, die hem konden naderen, woorden gevonden, die tot de ziel spreken. Aller harten waren verdeeld tusschen bewondering en deelneming in de smart, die de koning zoo waardig lijdt, en die de door liefde en gehechtheid zoo naauw verbondene koninklijke familie met de bitterste smart vervult, terwijl zij echter geen oogenblik ophoudt, van hare toewijding aan het heil des vaderlands te doen blijken.

Prinses Adelaïde was Donderdag 23 December ziek geworden, twee dagen na hare terugkomst te Parijs. Hare ongesteldheid nam hand over hand toe. Zij stierf in de armen van haren koninklijken broeder en omringd van alle leden van het koninklijke huis, die alle te Parijs vereenigd waren, met uitzondering van den hertog en de hertogin van Aumale.

Nadat de koning de oogen zijner geliefde zuster gesloten had, begaf hij zich weder naar zijne vertrekken, het hart verscheurd door bittere droefheid over dit verlies; want voor hem was Mevrouw Adelaïde meer dan eene zuster; zij was eene der geliefde gezellinnen zijns levens. Sinds meer dan veertig jaren hadden zij geene andere dan gemeenzame gedachten. Heden rust het lijk der prinses op een bed in het midden van het vertrek, dat zij in de Tuillerijën bewoonde in het paviljoen van Flora. De begrafenis zal, zegt men, aanstaanden Woensdag te Dreux plaats hebben."

— Eene allergewigtigste tijding wordt door twee dagbladen van Marseille medegedeeld. Abd-el-Kader, zeggen die bladen, had alle hoop verloren om aan de Marokkanen het hoofd te bieden en *had zijne onderwerping aan den hertog van Aumale aangeboden.* Reeds zou hij te Toulon zijn aangekomen.

Indien deze tijding zich eindelijk bevestigt, dan is het niet noodig op het hoog gewigt daarvan te wijzen, vermits er in deze omstandigheden niets gelukkiger voor Frankrijk kon gebeuren. De onderwerping van Abd-el-Kader zou aan het land eindelijk het ongestoord bezit waarborgen van de overheerlijke kolonie, alwaar zijne vlag sinds zeventien jaren gewapperd heeft.

— Men zegt, dat de heer Bois-le-Comte eerst in Maart van dit jaar zal worden terug geroepen. Alsdan zou die diplomaat door den heer de Bussières of door den heer Lagrenée vervangen worden. (*Union Monarch.*)

MADRID, 25 December. Bij besluit van gisteren, geteekend door H. M. en gecontrasigneerd door den hertog van Valencia, president van den ministerraad, is het ontslag van don Francisco Orlanda, graaf van Romero als minister van finantiën aangenomen op grond van den slechten staat zijner gezondheid.

De *Gazeta* bevat heden de koninklijke besluiten, waarbij het kabinet is zamengesteld op de volgende wijze:

President van den raad: de generaal Narvaez (zonder portefeuille); *oorlog*, de generaal Figueras, senator des rijks; *finantiën*, Manuel Bertran de Lys y Rivero; *binnenlandsche zaken*, Sartorius; *justitie*, Arrazola; *openbaar onderwijs*, Bravo Murillo; *marine*, Mariano Roca de Togores, afgevaardigde tot de Cortes.

Men gelooft niet, dat deze wijziging van het cabinet aan het ministerie meer kracht zal kunnen geven tegenover de Cortes. Er zijn zelfs lieden, die gelooven, dat deze zamenstelling alras eene nieuwe crisis zal doen ontstaan.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Januarij. Ll. Dingsdag heeft de benoeming van Dr. Hampden tot anglicaansch bisschop van Hereford in de hoofdkerk dier stad plaats gehad. De oppositie was op verre na niet zoo sterk, als men had vermoed. Van de 16 kanunniken, die aan de verkiezing deel namen, hebben 14 voor den candidaat en twee daartegen gestemd. De deken van het capittel behoorde onder de opposanten. Op het oogenblik, dat hij zijn votum zou uitbrengen, verklaarde hij tegen de benoeming te protesteren, en zeide, dat hij een afschrift van zijn protest aan lord John Russell en een ander aan den lord-primaat van Engeland zou indienen. Na de stemopneming verklaarde het capittel, dat Dr. Hampden wel en deugdelijk tot bisschop van Hereford was benoemd. In weerwil van deze beslissing, blijven vele dagbladen beweren, dat de verkiezing van geene waarde is, vermits de kerkelijke wet eene eenparigheid van stemmen eischt, om dergelijke verkiezingen van kracht te maken.

— De beraadslagingen en de stemming over de beteugelings-wet in Ierland heeft een panischen schrik verspreid in het leger der repealers. De leden van het parlement, die deel maken der repeal-vereeniging, en die evenwel voor de bill gestemd hebben, zijn in de laatst gehoudene vergadering der repeal hevig aangevallen. Onder anderen is de heer Dillon Browne, afgevaardigde van Mayo, deswege zoo bitter doorgehaald door den jeugdigen advokaat Dunn van Dublin, dat hij dien regtsgeleerde terstond tot een duël heeft uitgedaagd.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 31 December. De *Aachener Zeitung* bevestigt de tijding, dat bij ministerieel besluit gedagteekend Berlijn 20 December, van 1 Jan. af, de steenkolen, over de grenzen van België in Pruissen ingevoerd wordende, op nieuw en zonder uitzondering het inkomend regt van 1 silbergs 3 per centenaar zullen betalen, gelijk bij tarief is bepaald.

MUNCHEN, 28 December. Men kan zich geen denkbeeld maken van de ontsteltenis, die de ramp, welke het katholijk verbond in Zwitserland trof, in Beijeren heeft verspreid. Er worden thans in de hoofdstad commissiën gevormd tot het inzamelen van gelden, om aan een zoo groot en zoo weinig verdiend onheil hulp te bieden. De koning-zelf heeft zich met dit edelmoedig denkbeeld vereenigd en zich gehaast, vergunning te verleenen om gedurende drie maanden in alle katholijke kerken de rijks collecten te houden.

De Zwitsersche aangelegenheden zijn reeds zoo ver vooruitgegaan, dat de radicale cantons het na hunne overwinning al oneens worden. Sommigen schijnen voor het oogenblik tevréden met de behaalde voordeelen en gevoelen de behoefte om eens adem te halen, alvorens tot de herziening der bondsacte over te gaan, waaraan zij ook niet de geheele cantonale souvereiniteit willen opofferen. Anderen daarentegen nemen zoo veel omzigtigheid niet in acht. Voor hen is Zwitserland niets meer dan een werktuig, dat tot grooter plannen dienen moet. Zij droomen van een algemeenen opstand, van de omverwerping van troonen van eene algeheele omsmelting der maatschappij; en met dit doel eischen zij eene republiek onder één enkel bestuur, welks werking meer onmiddellijk, meer sterk moge zijn, opdat geene inwendige hinderpalen beletsels mogen stellen aan hunne plannen.

Deze twee verschillende rigtingen hebben zich wel kunnen vereenigen tot vernietiging van het Katholijk verbond, maar ter beslegting van de kwestie der bondsacte zullen zij noodwendig verschillend werken.

Zoo heerscht er reeds nu een groot verschil van gevoelen, en die oneenigheid doet zien, dat de oorlog nog in lang geen einde heeft genomen.

Volgens de *Nouvelliste Vaudois* heeft de Fransche gezant, de heer Bois-le-Comte uit Bazel twee nota's aan de voorloopige regering van Friburg gerigt, waarin hij voor de verdrevene Zusters van Liefde van Bulle en Montet zijne voorspraak heeft aangewend. Het radicale blad ziet in dezen stap de erkenning van de regering van Friburg van de zijde des Franschen gezants.

Naar luid van de *Eidgenoss. Zeitung* zouden bijzondere brieven uit Milaan de tijding hebben aangebragt, dat de generaal Salis Soglio, de kolonel Elgger en diens zonen aanstellingen in het Oostenrijksche leger bekomen hebben. De heer Siegwart Muller en andere vlugtelingen hadden, zeiden die brieven, burgerambten verkregen.

Het gouvernement van Lucern heeft den 24 besloten, dat de volgende kloosterorden binnen 14 dagen een millioen Zwitsersche francs zullen moeten betalen, als: 1e. het klooster van den H. Urbanus 500,000 francs; 2e. het gesticht van Munste 400,000 francs en 3e. de overige kloosters 100,000 francs.

Wij lazen dezer dage betreffende het klooster op den St. Bernard de volgende woorden in den *Ami de la Religion:*

»Het Zwitsersch radicalisme is op het punt van eene nieuwe ergernis te geven. Het is den plunderaars van Friburg niet genoeg, dat zij de klooster op eene schandelijk wijze verwoest, de altaren ontheiligd en in hunnen woesten overmoed de heilige wetten van het eigendomsregt geschonden hebben, zij zullen nu ook hunne heiligschendende handen slaan aan het op den top van den St. Bernard gelegen herbergzame klooster der vrome Augustijnen, die als ware het de Voorzienigheid zijn der reizigers en behoeftigen in die streken.

»De goede paters van den St. Bernard weigeren eene buitengewone oorlogschatting te betalen, die men hun zoo willekeurig heeft opgelegd, dewijl zij die tot geluk en redding der menschheid beter kunnen besteden.

»Maar de aanspraakloosheid der heeren radicalen gaat zoo ver niet, dat zij de menschlievendheid boven geld zouden stellen. Zij hebben reeds uitvoerders van hunne willekeur naar de achtingswaardige religieusen gezonden, die van hunnen kant besloten hebben, niets toe te geven. Hieruit is een conflict ontstaan, dat heillooze gevolgen kon na zich slepen."

Nog las men dienaangaande in de *Berner Zeitung*:

»Gisteren en eergisteren bevonden de bondscommissarissen Frey en Delarageaz zich naar den St. Bernardsberg, om aan de Augustijner monniken de rede af te vragen van hun uitstel van betaling en van het vervoeren van zekere voorwerpen, het klooster toebehoorende. De monniken hebben de aanvrage om betaling met eene volstrekte weigering beantwoord en verklaarden onbewimpeld, dat zij den bijstand van vreemde mogendheden zouden inroepen, inzonderheid die van het hof van Turijn. Zij voegden er bij, dat men hunne goederen niet zou durven aantasten, vermits deze hun eigendom zijn, en dat zij slechts aan een kerkelijk gezag zouden gehoorzamen, vermits de H. Vader hun eenige regter was.

»Eindelijk hebben zij gezegd, dat zij, ten gevolge van de capitulatie van Wallis, eene menigte kostbare voorwerpen naar Italië hadden gezonden, en dat zij noch de sleutels van hetgeen overgebleven was, afgeven, noch van de registers inzage geven wilden, en dat zij de commissarissen van Wallis, die zich gedurende vijf dagen met twaalf soldaten en een slotenmaker op den St. Bernard bevonden, voor niets meer dan eenvoudige particulieren aanzagen, gelijk zij ook als zoodanig de tegenwoordige afgevaardigden tot den bond en den landdag beschouwden.

»De bondscommissarissen zullen eene laatste minnelijke poging aanwenden, en indien zij hierin niet slagen, zullen zij waarschijnlijk dwangmaatregeln bezigen."

Brieven uit Wallis, heden ontvangen, melden, dat de Eerw. Paters religieusen van den St. Bernardsberg's klooster verlaten hebben, en naar het grondgebied van Sardinië zijn gevlugt, alles met zich [illegible] nende, wat zij hebben kunnen redden. Eene [illegible] inwoners van het dal Aoste zijn hun behulpzaam geweest, om een gedeelte van hun huisraad naar Piemont te vervoeren. — Zoo heeft dan weder eene der schoonste gedenkteekenen der christelijke liefdadigheid, een gesticht, tot welks instandhouding geheel Europa heeft [illegible], opgehouden te bestaan en is bezweken voor den willekeurigen overmoed der radicalen.

Tot hoe lang zullen zoo veel gruwelen straffeloos blijven? Helaas! De vrome religieusen bevinden zich, het is waar, in veiligheid en hetgeen zij bezitten en waarmede zij der lijdende menschheid te hulp kwamen, is wel aan de roofzieke klaauwen hunner vervolgers ontsnapt; maar het kloostergebouw staat ledig. Die grijze muren, die weleer weergalmden van het vroom gebed en de liefderijke toespraken der brave religieusen; die zalen, waar zoo veel wonden geheeld, zoo veel smarten gelenigd, zoo veel arme, verdwaalde menschen, uit de sneeuw opgedolven, aan een gewissen dood ontrukt zijn, zij strekken welligt op dit oogenblik reeds tot schouwplaats der grootste onzedelijkheid, der losbandigste vernielingszucht van woeste radicalen-bFenden!

Zie, de geest der Jezuiten en hunne *geaffilieerden* moest verderfelijk heeten voor Zwitserland! Wel nu zij zijn verjaagd, zij zijn voor altijd verdreven, die het voorwerp waren van den felsten haat, en hun geest van vrede en menschenmin, hun geest, die onvermoeid werkzaam was tot de eer van God en het heil der zielen, heeft plaats gemaakt voor de geest van het radicalisme. — Maar welke is die geest der radicalen? Groote God! een geest van vernieling, van omverwerping van al het edele, nuttige, stichtende en liefdadige, dat het vroom geloof der katholijke voorvaderen in Zwitserland had gesticht en in stand gehouden. En dat vernielende radicalisme vindt nog stemmen van toejuiching in sommige landen van het beschaafde Europa!?

ITALIË

ROME, 27 December. De nieuwe patriarch van Jerusalem, die sinds zijne benoeming tot nog toe altijd hier gebleven was, is den 13 December vertrokken om zijn zetel te gaan vervullen. Hij is een verdienstelijk man, die het Oosten zeer goed kent en van wien men groote verwachtingen koestert. Men herinnert zich te volkomen, welke schoone lofspraak Pius IX van hem

in het consistorie van den 5 October. De zending van Mgr. Valerga bezit echter het karacter en het gewigt niet, dat men uit een diplomatiek oogpunt, voornamelijk in Frankrijk daaraan heeft willen toekennen. Aan staatkunde is zijne zending geheel vreemd; zij heeft slechts een godsdienstig doel. Het regtsgebied van den nieuwen patriarch strekt zich niet verder uit dan tot de Latijnsche Katholijken in Palestina. De christenen van den Libanon kunnen dus geene groote hulp van zijne zending verwachten.

Maar de H. Vader verliest daarom dit belangrijk gedeelte der Katholijke Kerk geenszins uit het oog. Het ongelukkig volk der Maronieten zal, hopen wij, een magtigen beschermer vinden in Mgr. Ferrieri, den buitengewonen gezant, dien Pius IX naar Constantinopel afzendt, en die, eerdaags te Civita Vecchia zal scheep gaan op eene stoomboot der koninklijke zeemagt van Sardinië. Deze buitengewone gezant zal aan den Sultan de gelukwenschingen en rijke geschenken van den H. Vader overbrengen, en heeft bijzonder in last om alle katholijke missiën in het Oosten te gaan bezoeken. Mgr. Ferrieri neemt als tolk met zich mede, pater Arsenio, geboortig van Constantinopel en sinds lange jaren te Rome woonachtig; de abten Vespasiani en Capoi vergezellen hem als secretarissen. Nog maken deel van dit gezantschap uit twee jonge edellieden uit de pausselijke staten, namelijk de zoon van graaf Marchetti, en de neef van Z. Em. den Cardinaal Ferretti.

— Men spreekt nog altijd van belangrijke veranderingen in de staats-secretairie. Maar er is nog niets beslist. De Cardinaal Ferretti zal zijne hooge waardigheid, ten minste gedurende de geheele maand Januarij, blijven bekleeden.

— Mgr. Massoni, die aan de staats-secretairie eene belangrijke betrekking vervulde, is met den titel van zaakgelastigde naar Florence gezonden. Men weet nog niet wie Mgr. Ferrieri te 's Hage zal vervangen.

— Nog verneemt men dat de H. Vader eene boetpleging van veertien dagen in een klooster heeft opgelegd aan een geestelijke, die openlijk tegen de Jezuiten was uitgevaren.

— Het Pausselijk gouvernement wilde dezer dage de verspreiding te Rome van het Florentijnsch dagblad *l'Alba* verbieden. Monsignor Savelli, pro-gouverneur van Rome, heeft verklaard, dat indien dit verbod doorging, hij zijne demissie zou indienen.

— Terwijl Monsignor Massoni, van de Staatssecretarie, als zaakgelastigde naar Florence vertrekt, zal Monsignor Sacconi, als nuntius Florence met Munchen verwisselen.

— Monsignor Corboli is van Modena terug gekomen zonder den groothertog tot de deelname aan het Italiaansch tolverbond te hebben kunnen overhalen.

— De ZeerEerw. Pater M. J. de Geramb, abt-generaal der Trappisten, getroffen door de jongste gebeurtenissen in Zwitserland, heeft het denkbeeld opgevat tot het openen eener inschrijving, om de weduwen, de weezen en de gekwetsten der overweldigde cantons in Zwitserland te hulp te komen, en hij heeft met dit doel een beroep gedaan op de godvruchtige milddadigheid der Katholijken, bij een treffenden brief, die door de *Diario* wordt medegedeeld. Al wat in Italië waarlijk christelijk en edel denkt, zal er zich eene eer uitmaken, aan de bede van den achtingswaardigen en beroemden Trappist gehoor te geven; want deze zal het duidelijkste bewijs leveren, dat noch de eeuwige stad, noch de geheele Kerkelijke Staat deel nemen aan de schandelijke manifestatiën, die eenige heethoofden te Rome hebben durven ondernemen. Het denkbeeld van den godvruchtigen de Geramb heeft in hooge mate de goedkeuring van Z. H. weggedragen.

De Fransche paketboot *Lycurgue*, te Marseille aangekomen, heeft, na de voornaamste havens van Italië te hebben aangedaan, de tijding aangebragt, dat men den 18 bij haar vertrek van Napels, een hevig geweervuur in de staten dier stad had vernomen.

De *Patria* meldt dat den 15 te Napels vele burgers gedood of gekwetst zijn. De troepen hadden, zeide men, zonder voorafgaande waarschuwing vuur gegeven en de *vivats* ter eere van den koning en de hervorming met kogels en bajonetsteken beantwoord.

Berigten uit Italië bevestigen meer en meer het algemeen gevoelen, dat Oostenrijk er ernstig op bedacht is om den invloed te herwinnen, die het op het schiereiland zoolang heeft uitgeoefend. Men verhaalt, dat de keizerlijke troepen te gelijkertijd te Modena en te Parma zijn binnengerukt. Dit berigt, ofschoon eerst in twijfel getrokken, wordt nu op nieuw ten volle bevestigd. Men veronderstelt, dat deze interventie ernstige verwikkelingen ten gevolge zal hebben.

Reeds den 20 was aan het Hongaarsch regement onder bevel van den aartshertog Ferdinand van Este bevel gezonden, zich onverwijld naar Modena te begeven, en de troepenbewegingen hebben een aanvang genomen. Ook is er tegenbevel gezonden wegens het ontruimen van Ferrara.

Het *Journal des Débats* wederspreekt echter al deze berigten, of ontneemt daaraan ten minste alle staatkundig gewigt, doch de Italiaansche dagbladen bevestigen deze tijdingen in alle opzigten.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

Van 25 tot 31 Dec. 1847 zijn ingeschreven.

Voltrokken Huwel.	26.	Levenloos aangegeven Zonen.	9.
Geboren	146.	dito dito Dochters.	6
Overledenen	308.	Elders overl. en alhier ingeschreven	52.

Totaal	Gehuwde Paren	1647.	Sedert primo Januarij 1847.
	Geborenen	6697.	
	Alhier overledenen	10510.	
	Elders overl. en alhier ingeschreven	469.	

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE, INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De heeren van Heukelom en Vollenhoven hebben bekend gemaakt, dat de Coupons der Certificaten van hunne Administratie van Ingeschrevene Kapitalen ten laste van den Pausselijken Staat, verschenen 1°. October jl., van heden af betaald zullen worden ten Kantore der Ontvang- en Betaalkas, en wel: de Coupons van Scudi 2.30, met *f* 5.66; Sc. 4.80, met *f* 11.80; Sc 2.50, met *f* 6.15; Sc. 5.—, met *f* 12.30.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM 3 Januarij.

GRAANMARKT.

Tarwe 127 ℔ n. Vriess. Smet *f* 265.

Boekweit 121 ℔ Holst. *f* 235; 121 ℔ zwarte Gron. Zand. a. d. Zn. *f* 253.

Op 9 Vaten Olie in April £vl• 65½; Sept. 62. *Raapolie* per 6/w *f* 37½; Vliegend 36⅞; primo Mei ek. *f* 36¼; Sept. *f* 36; Oct. 36¼. 6. *Lijnolie* per 6/w. *f* 31½; Vliegend 30½. *Hennepolie* per 6/w *f* 33. *Raapkoeken f* 75, 78 *Lijnkoek.* a 10½. 12½.

LEIDEN, 31 Dec. Boter van *f* 36 tot *f* 38 a 39, pr vierde; Tarwe van *f* 9 tot *f* 9,80, pr. Mud; Rogge van *f* 7,25 tot *f* 7,60, pr. idem; Garst van *f* 6 tot *f* 6,50, pr id.; Haver van *f* 3,50 tot *f* 4, pr. id.; Boonen van *f* 6,50 tot *f* 7, pr. id.; Rund- en Ossevleesch van 24 tot 25 cent, de 5 ons; Schapenvleesch van 18 tot 22 c., id.; Varkensvleesch en Spek van 20 tot 24 c., id.; idem wel zoo gezocht als vorige marktdagen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

1 JAN.			gebl.	2 JAN. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. a	2½	pCt.	$53\frac{1}{16}$	$55\frac{1}{16}$	a	55¼	55¼
Dito Dito	3	•	$67\frac{3}{16}$	66⅞	•	67¼	$66\frac{15}{16}$
Dito Dito op resc.	3	•		$66\frac{15}{16}$	•	67	66⅞
Dito Dito	4	•	85½	85⅞	•	85¼	84¼
O. I. Leening	4	•	83½		•		
Amortis. Syndic.	3½	•			•		
Handel-Maatschappij	4½	•	163½	163	•	163⅛	163
Haarlemmermeer	5	•		100¼	•		
Aand. Rijn-Spoorweg		•			•		
Aand. Holl S. M.	4½	•			•		
BELGIE	4½	•			•		
Dito	2½	•			•		
Dito bij Rotschild	2½	•			•		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	•	15⅞	15¼	•	15½	
Dito Dito van 510 £		•	15½	$14\frac{13}{16}$	•	$15\frac{1}{16}$	15
Dito bij Dito onb. st.	5	•		$11\frac{9}{16}$	•		
Dito	3	•	31	31	•		
Dito Binnenl. à 6 m	3	•	$25\frac{5}{16}$	25¼	•		
Coupons Ardoins		•	12	$11\frac{5}{16}$	•	11⅞	
Passive		•			•		
Deferred		•			•		
Fransche Uitgest.		•			•		
PORTUGAL, te Londen	3	•	23½		•		
Dito Dito	4	•	24	24¼	•	24½	24½
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	•			•		
Rusl., Ob. H. 1798 en 1816	5	•	105	104¾	•	104⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	5	•	104½	103⅞	•	104	
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	•	93½		•		
Dito bij Hope	4	•	85¼	86⅜	•		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	•	86⅝	85⅝	•	86½	
Cert. te Hamburg	5	•			•		
Inschrijving in Assignat.	6	•			•		
Cert. van Dito	6	•		68¼	•		
POLEN, Certific.	4	•			•		
Dito Aand. met Loten fl 300		*f*			•		
Dito Dito fl 500		•			•		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt			•		
Dito	5	•			•		
Dito Bank-Actiën					•		

Oost., Met. 5 pc 98⅝. ½; 2½ pc. 49 $\frac{7}{16}$, ⅜, $\frac{7}{16}$; Nap., Cert. bij L. & B. 93; Braz. 83¾, 84; Mex. 17⅞; Peru 15⅝, 16; Gron. 19½; Griek. 4.

Koers van het Geld: Beleening 4, ½ pCt., Prolong. 4½ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 1 Jan. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. 96⅝. Certific. 1844, 5 pCt. 93½.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 34⅝; Zigt dito 35; 2/m. Londen 12 —; Zigt Londen 12 10; 3/m. Lisbon. 41; 3/m. Porto 41; 2/m Petersb. 1.85½.

Heden 3 Januarij 1848, heeft de Nederlandsche Bank alle interesten 1 pCt. verminderd. Dezelve zijn alzoo vastgesteld als volgt:

Disconto	Wisselbrief van	5%	op	4%
»	Promesse	6%	»	5%
Beleening	Effecten	5½%	»	4½%
»	Goederen	6%	»	5%

INGEZONDEN STUKKEN.

Wanneer Gods bezoekingen nijpen, past het alsdan den mensch op te zetten tot verdrukking zijns natuurgenoots? ...

VI.

In de IVe en Ve beschouwingen overwogen wij, of woorden van vrede zouden ingang vinden bij hen, die nog heden eenen hatelijken oorlog voeren tegen ons, onaangezien den druk der tijden welken, wij ondergaan of nog te vreezen hebben; — bij hen, die door het vasthouden aan een stelsel, dat, ofschoon door wetten beschermd, echter eenzijdig en onregtvaardig was, en thans bij deszelfs eigenaardige dwaasheid, nog de onhoudbaarbaarheid voegt; — dat zijne volgers maakt tot koude, hardnekkige en gevoellooze, maar aan hunne eeuw vreemde mannen, en welke, ofschoon ook door ons betaald, tegen alle regt, alle belangen, zelfs de dierbaarste des vaderlands, willen doen zwichten voor hunne bijzondere; — mannen die, alles ziende door het glas van vooroordeel en eenzijdigheid, ons, die hen niet beleedigen, steeds verachten en verguizen, en wier trouweloosheid, door logen en laster gekleurd en governist, na tot 1795 ook hunne mede-Protestanten te hebben getroffen, thans alléén en bij uitsluiting is gescherpt tegen de weerloozen onder ons. — Maar, ook zagen wij hoe de oude orde van zaken, aan welke zij zich nog willen vastklemmen, verdwenen is, gelijk de late sneeuw wegsmelt voor de lentezon, en hier en overal onherroepelijk heeft plaats gemaakt voor constitutiën, de thans gerijpte, noodzakelijke vruchten hunner reformistische en protesterende theoriën, van welke de Grondwetten de uitdrukking zijn: — Grondwetten, overal, ook alhier, door de hunnen bezworen, ook voor ons van kracht!

Wij besluiten zonder vrees voor tegenspraak uit de taal en handelingen dier mannen, dat zij nog geene vrede maar wel hun stelsel willen; — zij dwingen ons tot tegenweer; als *wereldburgers*, derhalve moeten wij hen blijven aanklagen van terúggang, en anachronismus, en van opvaren tegen den stroom, terwijl heel de wereld vooruit snelt; — van inbreuk op onze bezworene regten, beschuldigen wij hen daarenboven als *staatsburgers*; en eischen van de publieke opinie, welke vroeg of laat regt doet, dat zij, ook onze partij gehoord hebbende, hen oordeele wegens vergrijp, aan die regten, welke voor allen gelijk zijn!

En aan de beter ingelichte menigte zal het weldra blijken, dat zij ten speelbal heeft gestrekt aan eenige weinige onverzadelijke heersch-, geld- en zelfzuchtigen, die, bij het onhoudbare hunner eischen, zich alléén sterk maakten door de kracht der associatiën; — maar op welke (de personen daar gelaten, en alleen sprekende van het naakte stelsel) men veilig mag toepassen de woorden, door Vondel (wien deze clique en hare streken overbekend waren) in zijnen Palamedes, gerigt tot het dáár afgebeelde misleidde Hollandsche volk:

„*Wat dorperheid is dit, onedele gemeente:*"

„*Wat bitse nijd verteerd het merg in uw gebeente?*"

Dorperheid, en dat van den ouden stempel — dat is: echte kleinheid en bekrompenheid, in tegenstelling van wereld-burgerschap, verlichting, beschaving en groote pogingen ten algemeene nutte: — daarenboven oneerlijke, valsche en onregtvaardige handelingen, bestuurd door bitsen nijd, wiens bezieling hen verblindt, stralen, van af de vorming hunner aggregatie, onveranderd in hun door.

De om orde en bezadigdheid beroemde Doopsgezinden te houden uit het bestuur; — de Lutherschen, andere zonen van het Protestantismus, achter af te zetten; de Remonstranten door het zwaard, de Roomschgezinden door de kerkerstraf, te honen, *en zich zóó eenen schat van wrok te vergaderen, die jubelend in de bange tijden van 1787—1795 is aangevend tegen de onderdrukkers;* — de rijke adelijke Roomsche familiën het land uit te jagen; — was dat niet dom? ...

In mildere tijden, als overal de grondwettige vrijheid en gelijkheid zijn geproclameerd, zich daaraan te vergrijpen, en *zoodoende elders* (indien gebiedende omstandigheden hier geene ontspanning daarstellen) *represailles tegen Protestanten te tarten;* — is dat niet dom?

Eerlijke en nijvere burgers stelselmatig te verarmen: zich dezen en hunne bloedverwanten, vrienden en broodelooze dienstboden door verhongering te schappen tot vijanden: *aldus geheele drommen aanleiding te geven tot oproerige bewegingen, waarbij ook het Protestantsche gemeen zich zoude voegen, zonder dat eenige krijgsnoch andere magten iets zouden vermogen:* — en dat *bij de woelingen in Zwitserland, en de hooge jaren van Lodewijk Philips;* — is dat niet dom?

En dan met N°. 50 van de Kerkelijke Courant, de radicale groote Beer op eene wandeling te noodigen, ter fnuiking der gehate ultramontanen; *en niet te bedenken, dat die beleefde gast, voor reis en diensten, een zóó copieus ontbijt zoude eischen, dat de Ministerien van Eeredienst ook der predikanten tafel niet meer*

zouden voorzien (1) : — is dat niet schrikkelijk dom?

Den Boer te zeggen : deze Landhoeve der Maatschappij van Welstand geef ik u jaren lang, voor kleinen huurprijs, omdat gij Protestant zijn. — Den knaap : u neem ik in mijnen dienst, omdat gij niet Roomsch zijt : — *Zoo doende de Maatschappij het onderste boven keeren, en zich stellen onder de curatele dergenen, die men betaalt;* — is dat niet dom?

Niet tevreden met kerk en predikdienst, hemoeiallig zich te wagen op het ongekende veld der beroeps-verwikkelingen, *met gevaar van er verwarringen te veroorzaken, even onredderbaar, als die de heele woestijnwind aanrigt in de zwervende zandheuvelen van Egypte;* — is dat niet dom?

Proselieten te troggelen voor geld, van alle bedenkelijke bewijsmiddelen het plompste, en dat, den overgeloopenen strekkende tot schande en verwijt, hen maakt tot brutale en onverzadelijke nieuwelingen, en tot ballasten der maatschappij; — *en dan onderling niet te kunnen uitmaken wie gelijk heeft* (2) *Scholte en de chocolade klub, of Opzoomer;* — is dat niet dom?

Zich door de Scholtianen te hooren verwijten, dat men is afgeweken van de leer der Dordsche vaderen, *en de aanmatingen dezer laatsten stijf en strak tegen ons vol te houden;* — is dat niet dom?

In de uitzuiging van geheele provinciën, in de verhongering van duizenden individus, door middel der genootschappen, ook renteniers en kapitalisten te trekken, *terwijl de algemeene welvaart hoognoodig is, zullen de coupons betauld worden,* — is dat niet dom?

Altijd te spreken over Noord-Braband en Limburg, waar, of enkele Protestanten, uit verkiezing verhuizen, andere daarentegen zich er nederzetten, of enkele Katholijken, en dat nog verre beneden de regtvaardige verhouding, geplaatst worden, terwijl in andere provinciën de Katholijken stelselmatig worden achteruit gezet; — *zoodoende ons te noodzaken tot statistieken;* — is dat niet dom?

In eenen tijd, die allergevoeligste slagen heeft toegebragt en nog toebrengt aan zoo vele fortuinen, die goederen en effecten drukt, bankroeten maakt en dreigt; die fabrieken en takken van industrie in het onzekere houdt of zij zullen in wezen blijven, dan te niet gaan : — die alzoo bij de menigte broodeloozen, in weinige weken ook nog vele ontslagene boekhouders, kantoor- en huisbedienden en werklieden zal voegen, en tot de nadrukkelijkste, maar op den geldsomloop bij ambachtsman en winkelier hoogst treurig terugwerkende bezuinigingen noodzaakt; — ...s bloeijende hoofdstad, honderden naar de provincie... ...ast der bedeelingen brengen zal, terwijl anders de hoofdstad de provinciën van honderden ontlastte; — *in zoodanigen tijd niet de handen in een te slaan, maar bij armoede nog nijpender dan voor 2 jaren, toen 70000 personen in Amsterdam min of meer bedeeld werden, eene groote menigte radeloos te gaan maken door den honger, omdat zij Roomsch is;* — is dat niet dom?

En dat zulks koelbloedig, berekend en baldadig wordt gedaan door mannen uit verhevene standen der maatschappij, advokaten, lands-ambte...en en predikanten, wel gekleed, gevoed en gehuis... ...trekkende van de schatkist, de laatste ook voor weduw... ...inderen, van penningen, waartoe ook de Roomsche gemeene man offert, die men dus in het aangezigt slaat, en dat in eenen tijd. . . . . is dat niet dom?

En ons als eene de hongerstraf verdienende misdaad bij den Protestant, die men als lid voor Welstand, Philacterion etc. wil aanwenden, aan te wrijven, — niet, dat wij kapitaal en intrest vorderen van de sommen door het gemeene land 200 jaren lang (met voorbijgang van ons, ofschoon wij er ook aan toebragten en met alle landkinderen regt op hadden) den Protestanten alléén verstrekt in landgoederen, civiele, regterlijke en militaire betrekkingen, in moederland en coloniën met tractementen, emolumenten en den zonen, neven en vrienden toevloeijende voordeelen van dien; want dat doen wij niet; — maar dat wij, bij onze den lande voordeelige nijverheid, ons brood, door Gods zegen en zonneschijn gerijpt, vreedzaam willen eten op den eigen grond dien wij verdedigen door ons en onze zonen, dien wij drenken door onze belastingen.

Belastingen, ja!! — en naar evenredigheid veel grooter dan die de leden van Tuenda en Philacterion, ambtenaren, regters, advokaten en predikanten offeren! — Belastingen, meer drukkende op hen, die meerdere menschen doen leven; grondbelasting, deuren-, venster- en haardstedengeld van fabrieken, winkelhuizen, magazijnen en kantoren, waar van de pleitzaal, ambtsbureaux en bedehuizen niets weten : — Patenten en personeel, door hoofden en hunne menigte bedienden en handlangers betaald, waarvan de rentenier geene last heeft, zoo min als van in- en uitgaande regten en accijnsen, noch van eigendoms-belasting op zijne aandeelen in negotiatiën of cou...

(1) Meer dan een bewijs leverden ons de dagbladen van de onbestaanbaarheid eener radicale Grondwets-herziening met het behoud dier ministeriën.

(2) Studenten, die zich verklaren voor de oude orthodoxie en voor matigheid en geregeldheid.

pons. En dan rekent men ons, die bij de ontvangers der directe belastingen als mild opbrengende (lastdieren?) bekend moeten staan, een weinig welvaart als eene misdaad toe, zoo zelfs, dat ambtenaren aan zekere bureaux, vredelievende Protestanten, zijn gedwongen geworden, om leden te worden der uitsluitings-genootschappen, op straf van ongenade : — is dat niet eene nijdigheid, onedeler dan die des honds?

Burgers, die onderling in vrede en welwillendheid leven, zich verblijdende in elkanders nabuurlijke welvaart, door onophoudelijk stokebranden, den eenen van den anderen afkeerig, naijverig, vijandig te maken : — is dat edel? — is het niet eene van God gevloekte nijdigheid?

Tot ééne proeve uit vele, hoe onder dat stelsel alles medewerkte tot eenzijdigheid, zoude men het monopolie der drukpers kunnen aanvoeren : in dit vak was het voor den Katholijk onmogelijk te bestaan, en is het nog hoogst moeijelijk. — Maar wij willen verwijzen op het begeven van ambten en posten. Er werden geene dan Gereformeerde schippers aangesteld voor den dienst der veeren. Nu was aan dat vak de geldverzending en het incasseren, bijzonder toen verbonden. Daaruit vloeide van zelf voort, dat in de binnensteden menig deftig kassier of zaakwaarnemer uit zoodanigen schipper gesproten is. — Wat men als ambt niet konde aan zich houden, of daarvoor te gemeen aanzag, zoo als kroegen enz. bleef voor de Roomschen en werd hun van sommigen nog misgund.

Na twee honderd jaren lang, in Moederland en Koloniën alle rijke posten, ambten en bedieningen bekleed, zich met landgoederen rijkelijk begiftigd, door de vruchten eens handels, waartoe men mildere bronnen had, zich boven ons verheven te hebben, en dan, blinkende van doorvoedheid en welvaart, en schatting heffende van de schatkisten aller Natiën (ook der onze, derhalve van den mede door ons tweemaal vrijgevochten grond) ons toe te voegen : — *Gij zijt arm, vernederd, ongeleerd en toch zullen wij u allen vooruitgang blijven betwisten;* — is dat geene verachtelijke spotternij, geene onedele nijdigheid?

En zoodanige buitensporigheden te durven beproeven en door te zetten, terwijl Europa wordt doorwoeld van radicalismus en communismus, bij welker uitbarsting de bewerkers dier uitzinnigheden meer te vreezen zouden hebben dan wij Katholijken; — is dat geene aan dwaasheid grenzende nijdigheid?

Wij hebben thans, als wereld- en staatsburgers, eene wanorde zoo groot, dat men met moeite daaraan gelooft, aangewezen. — De bron daarvan ligt minder in de menschen, die er zich toe leenen, dan in het stelsel, dat eene logen is tegen christelijkheid, regtvaardigheid, de maatschappij, onzen tijd, het natuurlijk verstand en het menschelijk hart.

Waaraan zal de overwinning bij een treffen verblijven? — Aan dat bekrompen stelsel, of aan Christenzin, maatschappij en vaderland? A. R.

ADVERTENTIEN.

Den 29 December 1847, overleed te Rotterdam, na voorzien te zijn van de HH. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, aan eene hevige zenuwkoorts, in den jeugdigen leeftijd van ruim 30 jaren, FRANCISCUS JOANNES BRAAM, in leven R. K. Boekhandelaar aldaar.

Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

De Boekhandel zal voorloopig voor privé rekening der Erven worden voortgezet.

In een KRUIDENIERSWINKEL vraagt men **IEMAND** van 25 à 30 jaren, bekend met de Fransche taal en goede getuigschriften van zedelijk gedrag en bekwaamheid kunnende overleggen, om als eerste bediende werkzaam te zijn.

Hiertoe inclinerende, adressere men zich vrachtvrij of in persoon bij Gebr. J. en H. VAN LANGENHUYSEN te *'s Hage*, onder Letter M.

De Gebroeders J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te *'s Gravenhage*, hebben alom verzonden :

DE VRIJHEID en **DE STRAFWETTEN**,

Prijs. . . . . 30 Cents.

(Afgedrukt uit *de Katholiek*, N°. 11 en 12, 1847.)

BLOEMEN,

BIJ DE NABUREN GEPLUKT.

EEN MAANDSCHRIFT VOOR

KATHOLIJKEN.

Onder bovenstaande titel zal door den ondergeteekende een maandschrift worden uitgegeven, waarin eene doorgaande verzameling van de beste voortbrengselen van *Fransche*, *Duitsche* en *Engelsche* oorsprong zal voorkomen. De redactie van dit Tijdschrift zal zich beijveren door verscheidenheid van stukken, het bevallige met het goede te vereenigen, terwijl voor eene zuivere vertaling zal worden gezorgd. Maandelijks wordt eene aflevering van 3 à 4 vellen druks verzonden, voor de UITERST GERINGE PRIJS VAN **VIER GULDEN** PER JAARGANG. En ten einde nu de inteekening zoo veel mogelijk te bespoedigen, zullen de **300** EERSTE INTEEKENAREN GRATIS ONTVANGEN, een exemplaar ZESTAL FEEST- EN GELEGENHEIDS LEERREDENEN, *uitgesproken door den Zeer Eerw. Heer* A. J. VAN BEMMEL, *R. K. Kapellaan te Haastrecht*, waarvan de prijs is *f* **1.80**.

De eerste Aflevering is ter perse en bevat : DE BRUID VAN DEN FRANSCHMAN, *Historische Novelle, naar het Hoogduitsch* van FRIEDRICH ADAMI, en DE BEIDE KEIZERS OF HET HAZARD-SPEL, *een verhaal uit den veldtogt van* NAPOLEON *naar Rusland*, door FREIMUND OHNE SORGEN.

De prospectussen zijn heden alom verzonden en bij alle Boekhandelaren Gratis verkrijgbaar.

Utrecht, 30 Dec. 1847. H. A. BANNING

☞ De op het Prospectus vermelde naam FLORA vervalt, aangezien er buiten weten van den Uitgever reeds een TIJDSCHRIFT VOOR DAMES onder dien na... bestond.

IN DEN

BOEKHANDEL van C. L. VAN LANGENHUYSEN,

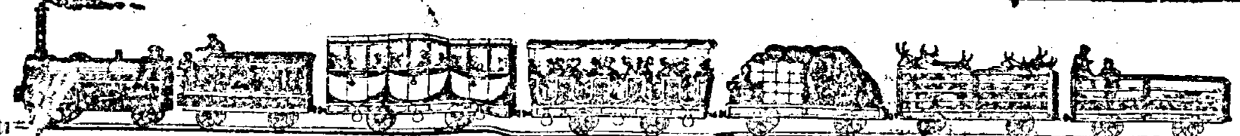
is te bekomen:

DE RAVIGNAN, de Jezuiten en hunne regels.	*f* 0.60
C. H. PELGROM v. E. R. C. Pr. WAARHEID IN LIEFDE of Viertal Verhandelingen over de ware Godsdienst.	*f* 1.75
LIGUORIO. Verhandelingen over het Gebed.	*f* 0.30
BEDENKINGEN over de gemengde Huwelijken.	*f* 0.25
BOSSUET. UITLEGGING der leer van de Cath. Kerk, met betrekking tot de geschilpunten, naar het Fransch, door B. Hofman, R. C. Pastoor	*f* 0.50
In carton gebonden	*f* 0.60

Bij den Uitgever dezer Courant zijn weer ontvangen :

DE PORTRETTEN VAN PIUS IX, op Chineesch papier . . . . *f* 1.50

Idem gekleurd . . . . *f* 2.70

LES AMORTISSEMENTS EN 1848

de l'Emprunt du Grand-Duché de Bade pour la construction de ses chemins de fer

auront lieu le 29 Février 1848

le 31 Mai 1848, le 31 Août 1848 et le 30 Novembre 1848.

L'amortissement de l'Emprunt se fait par l'extinction des obligations : moyennant les primes suivantes, savoir 14 lots chacun de francs **110,000**, 54 de **85,000**, 12 de **75,000**, 23 de **32,000**, 2 de **25,000**, 55 de **21,500**, 40 de **11,000**, 2 de **10,500**, 58 de **85000**, 366 de **4200**, 1944 de **2100** etc. de manière que chaque action tirée recevra forcément un des gains.

Pour participer au tirage de fin Février 1848
avec une action pour 5 franc.
» 6 actions » 25 »
» 14 » » 50 »
» 30 » » 100 »

payables en billets de banque, en mandats de commerce, ou contre notre traite.

Pour participer au quatre tirages ensembles
avec une action pour 20 francs.
» 6 actions » 100 »
» 14 » » 200 »
» 30 » » 400 »

S'adresser à la maison de banque soussignée. — Prospectus et renseignements sont déposés au bureau de cette feuille. — Les bulletins des actions tirées seront promptement delivrés par nous à MM. les actionnaires.

☞ Les personnes désirant se charger du placement d'actions sont priées de s'adresser directement à nous pour les conditions de la vente. Ecrire sans affranchir.

J. NACHMANN et fils,
Banquiers à Mayence s/Rhin.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.